

دانشگاه پیام نور تهران

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی

گروه جغرافیا

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته جغرافیا و برنامه ریزی شهری

عنوان پایان نامه:

بررسی آسیب های اجتماعی گردشگری در منطقه ثامن کلانشهر مشهد

(با تاکید بر امنیت گردشگری)

استاد راهنما:

دکتر محمد تقی رهنمائی

استاد مشاور:

دکتر اسماعیل علی اکبری

نگارنده:

سید دانا علی زاده

تاریخ:

تیرماه 1389

قبل از هر علم و تخصصی انسان بودن مهم است

ژان ژاک روسو

این پایان نامه تقدیم می شود به :

به خانواده ام (پدرم، مادرم و فواهرانم) که راه و رسم

انسان بودن را به من آموختن

و

به تمامی کسانی که قبل از عالم

بودن، ثروتمند بودن و... انسان بودن برایشان

مهم است.

تقدیر و تشکر

چگونه و با چه قلمی می توان از منابع متنوع و سرچشمه های فیاضی که باعث شکل گیری و انجام این رساله شده اند، سپاس و قدردانی کرد. نگارنده از یکسو وامدار عزیزانی است که تاملات و معلومات خود را بی هیچ مزد و منتی در اختیار او گذاشتند و از سوی دیگر مرهون کسانی است که در این مسیر صعب العبور به او قوت قلب، آرامش و اطمینان خاطر بخشیدند. حمد و سپاس بیکران نثار سرچشمه و الهام بخش علم و معرفت و منبع حقیقی آرامش، خداوند سبحان باد که همواره در شرایط سخت انجام رساله نام و یادش گره از کار می گشود.

انجام این رساله بعد از توفیق الهی، بدون مساعدت و راهنمایی های بی دریغ اساتید محترم امکانپذیر نبود، بدین وسیله نگارنده وظیفه خود می داند، از زحمات بی دریغ و راهنمایی های هوشمندانه و ارزنده **جناب آقای دکتر محمد تقی رهنمائی**، که در تدوین این رساله به عنوان استاد راهنما، و از رهنمودهای ارزنده و مدبرانه **جناب آقای دکتر اسماعیل علی اکبری** به عنوان استاد مشاور، تقبل زحمت فرموده اند، تشکر و قدردانی نماید.

همچنین بر خود لازم می دانم که از استاد گرانقدر جناب آقای دکتر محمد رحیم رهنما و کلیه اساتید گرانمایه ای که در طول دوران تحصیل افتخار خوشه چینی از خرمن دانش ایشان را داشته ام تقدیر و تشکر نموده و موفقیتشان را در راه اعتلای علم و دانش، از درگاه ایزد متعال خواهانم.

در پایان نیز از سرکار خانم سارا مشایخی که در تمامی مراحل پایان نامه نهایت همکاری را داشته و تمامی دوستان گرامی، تقدیر و تشکر می نمایم.

چکیده :

در توسعه گردشگری عوامل متعددی تاثیرگذار هستند که امنیت شاخص ترین عامل گسترش گردشگری است امروزه امنیت به عنوان مهمترین و زیربنائی ترین اصل در تدوین استراتژی توسعه گردشگری در جهان به شمار می رود. صنعت ظریف و پیچیده گردشگری ارتباط همه جانبه ای در سطوح ملی و منطقه ای با امنیت داشته و هرگونه بروز ناامنی و بکارگیری خشونت در سطوح مختلف زیان های جبران ناپذیری به این صنعت وارد می سازد. گردشگری و امنیت در یک ارتباط تنگاتنگ و متقابل هستند و گردشگری زمانی که با امنیت همراه باشد می تواند بصورت جریانی مستمر، پایدار و رفت و برگشتی بین مبدا و مقصد گردشگری شکل گرفته و تکرار بازدید از همان مکان را افزایش دهد. علارغم اهمیت این موضوع اما همواره بسیاری از مکان های گردشگری با مشکل ناامنی روبرو هستند که یکی از عمده ترین دلایل حل نشدن این مشکل در گردشگری را می توان در یک جانبه گرایی و تک بعدی دیدن مساله امنیت دانست. در امنیت گردشگری معمولاً به مقوله امنیت مکان گردشگری توجه می شود و به امنیت فردی و اجتماعی گردشگران و بویژه امنیت سیاسی در سطح کلان آن کمتر توجه می شود. در حالی که بدون در نظر گرفتن این چهار فاکتور اصلی (کشور، اجتماع، فرد و مکان)، رسیدن به امنیت گردشگری را باید فراموش کرد.

با توجه به اینکه تعداد مراجعان و بازدیدکنندگان این منطقه فراوان می باشد؛ برای جمع آوری دیدگاه های مراجعان از روش نمونه گیری تصادفی ساده استفاده گردید که تعداد آن 200 بازدیدکننده بود. نتایج این مقاله که بر مبنای روش تحقیقی توصیفی - تحلیلی با اتکاء به مطالعات پیمایشی و میدانی و تحلیل ثانویه به رشته تحریر در آمده است نشان داد که منطقه ثامن یکی از مکان های گردشگری است که با توجه به شرایط خاص مکان و ویژگی های زائران و ساکنان و ...، دارای بیشترین میزان جرم در سطح شهر مشهد بوده و مکانی ناامن را برای زائران شکل داده است. بطوریکه بیش از 60 درصد زائران منطقه مورد مطالعه را ناامن می دانند. در این بین شلوغی و تراکم، بافت کالبدی منطقه و تلفیق نامناسب کاربری ها بیشترین تاثیر را بر ناامن شدن منطقه داشته است.

واژگان کلیدی : گردشگری، امنیت، امنیت گردشگری، آسیب های اجتماعی، جرم

«فهرست مطالب»

فصل اول : کلیات تحقیق

- 2-1-1- بیان مسئله و ضرورت تحقیق
- 2-2-1- سوال یا سوالات اصلی و فرعی تحقیق
- 1-2-1- سوال اصلی 3
- 2-2-1- سوالات فرعی تحقیق
- 3-1- فرضیه ها 3
- 4-1- هدف ها 3
- 1-4-1- اهداف کلی 3
- 2-4-1- اهداف جزئی 4
- 5-1- معرفی مفاهیم 4
- 6-1- روش انجام تحقیق 6
- 1-6-1- تحقیق زمینه یابی 6
- 2-6-1- تحقیق فضایی - مکانی 6
- 7-1- پیشینه تحقیق 6
- 8-1- روش و ابزار گردآوری اطلاعات 7
- 1-8-1- نوع جمع آوری اطلاعات 7
- 9-1- جامعه آماری تحقیق 7
- 1-9-1- حجم نمونه و روش نمونه گیری 7
- 2-9-1- محیط تحقیق 7

7 10-1-روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

8 11-1-محدودیت‌های تحقیق

فصل دوم: مفاهیم، اصطلاحات و بنیان تئوریک

11 1-2-تعریف واژگان

11 1-1-2-شهر

12 2-1-2-کلانشهر

14 3-1-2-فرسایش و فرسودگی

14 4-1-2-بافت

14 1-4-1-2-انواع بافت های شهری

16 5-1-2-آسیب شناسی اجتماعی

18 1-5-1-2-آسیب های اجتماعی در کلانشهرها

20 6-1-2-جرم

23 7-1-2-گردشگری

25 1-7-1-2-اشکال عمده گردشگری

27 2-7-1-2-تاثیرات گردشگری

29 8-1-2-گردشگر

30 9-1-2-گردشگری شهری

31 10-1-2-مدیریت گردشگری

34 11-1-2-امنیت

36 12-1-2-امنیت شهری

38 13-1-2-امنیت گردشگری

2-2-چارچوب نظری 40

1-2-2-گردشگری 40

2-2-2-امنیت 43

1-2-2-2-ویژگی های امنیت 44

2-2-2-2-نظریه های امنیت اجتماعی 45

3-2-2-امنیت گردشگری 46

فصل سوم: معرفی منطقه مورد مطالعه

1-3-موقعیت منطقه مورد مطالعه و شهر مشهد 52

1-1-3-موقعیت مکانی و جغرافیائی شهر مشهد 52

2-1-3-موقعیت مکانی و جغرافیائی منطقه مورد مطالعه 52

2-3-بررسی وضعیت طبیعی 53

1-2-3-اقلیم 53

2-2-3-وضعیت توپوگرافی و زمین شناسی 55

3-3-بررسی تاریخی مشهد و منطقه مورد مطالعه 56

1-3-3-تاریخچه رشد شهر مشهد با تاکید بر منطقه مورد مطالعه 56

2-3-3-بررسی تاریخی نوغان یکی از محلات اصلی منطقه ثامن 61

4-3-بررسی ویژگیهای اجتماعی و اقتصادی خانوارهای ساکن و شاغلین منطقه مورد مطالعه 64

1-4-3-طبقه بندی اجتماعی جمعیت ساکن در منطقه مورد مطالعه 64

2-4-3-ویژگی های جمعیتی منطقه مورد مطالعه 65

3-4-3-بعد خانوار و نسبت جنسی 71

4-4-3-سایر ویژگی های جمعیتی منطقه مورد مطالعه 72

- 72-1-4-3-3- تعداد خانوار ساکن در ملک
- 73-2-4-4-3- تعداد اعضاء خانوار
- 74-3-4-4-3- میزان تحصیلات سرپرست خانوار
- 74-4-4-4-3- تعداد شاغلین در هر خانوار
- 75-4-4-3- ویژگی های اقتصادی جمعیت ساکن در منطقه مورد مطالعه
- 75-1-5-4-3- شغل سرپرست خانوار
- 75-2-5-4-3- متوسط درآمد ماهیانه
- 75-3-5-4-3- امکانات خانوار
- 76-4-5-4-3- وضعیت تصرف ملک
- 79-5-3- ویژگی های فرهنگی
- 81-1-5-3- موقعیت محدوده به لحاظ فرهنگی
- 81-1-1-5-3- کاربریهای فرهنگی
- 81-2-1-5-3- عناصر فرهنگی
- 82-3-1-5-3- حوزه های فرهنگی
- 83-4-1-5-3- ابنیه تاریخی محدوده
- 89-6-3- بررسی وضعیت کالبدی منطقه مورد مطالعه
- 90-1-5-3- مساحت منطقه مورد مطالعه
- 91-2-6-3- کاربری اراضی
- 95-3-6-3- عمر ساختمان ها
- 95-4-6-3- تعداد طبقات بناهای موجود
- 96-5-6-3- متوسط مساحت قطعات املاک

96 -6-6-3- نمای ساختمان

97 -7-6-3- وضعیت فرسودگی

97 -8-6-3- وضعیت دوام ساختمان

فصل چهارم: بررسی تاثیر کالبد شهر بر میزان وقوع جرم در فضا های شهری با تاکید بر امنیت گردشگری

بخش اول : امنیت در فضاهای شهری

1-4-1- امنیت فضای شهری 105

105 1-1-4-1- نیاز به احساس امنیت و امنیت در فضاهای شهری

106 1-1-1-4- ویژگی های یک فضای امن شهری

107 2-1-4- شناخت مناطق جرم خیز در فضاهای شهری

107 1-2-1-4- نظریات مکانی جرایم شهری

108 1-1-2-1-4- نظریه های فضای مقاوم در برابر جرم

108 2-1-2-1-4- نظریه مکان های جرم خیز

108 3-1-2-1-4- نظریه نمایش جغرافیایی

113 3-1-4- فضاهای غیر قابل دفاع شهری

113 1-3-1-4- ریشه یابی ایجاد فضاهای بدون دفاع شهری

114 4-1-4- مولفه های روانی ایجاد امنیت

114 1-4-1-4- ذهنیت افراد

115 2-4-1-4- مقیاس فضا

115 3-4-1-4- ازدحام

116 4-4-1-4- فرم فضا (قابلیت نمایانی فضا)

- 116 4-1-4-5-آلودگی های محیطی
- 116 4-1-5-4-1-آلودگی نمادی
- 117 4-1-4-5-2- آلودگی دیداری (اغتشاش بصری حجم ها ، نماها و عناصر)
- 118 4-1-4-5-3- نور
- 119 4-1-4-5-4- آلودگی فیزیکی
- 120 4-1-4-5-5- آلودگی صوتی
- 121 4-1-4-6- دسترسی به خدمات حمل و نقل عمومی
- 121 4-1-4-7- کنترل نفوذ پذیری
- 121 4-1-4-8- کیفیت کلی سکونت در محلات مجاور فضا
- 122 4-1-4-9- کیفیت فعالیتها و کاربری زمین
- 122 4-1-4-10- حضور مردم در فضای شهری
- 122 4-1-4-11- نظم فضایی
- 123 4-1-4-12- ساختار مردانه امنیت شهری
- 128 4-1-4-5- راهکارهای ایجاد امنیت در فضاهای شهری
- 129 4-1-4-5-1- اختلاط کاربری های سازگار
- 129 4-1-4-5-2- نظارت اجتماعی
- 129 4-1-4-5-3- جهت یابی در فضا و مکان
- 129 4-1-4-5-4- دست یابی به امنیت از راه ایجاد حس تعلق به مکان
- 130 4-1-4-5-5- ایجاد تناسب بین فرم و عملکرد
- 130 4-1-4-5-6- ایجاد فضای قابل دفاع
- 131 4-1-4-5-7- حضور در فضاهای شهری

131 8-5-1-4 - بهسازی ، نوسازی و باز سازی بافت های فرسوده

131 9-5-1-4 - توجه به طراحی جنسیتی فضاهاى شهری

131 10-5-1-4 - الگوی های طراحی در فضای امن شهری

132 1-10-5-1-4 - مقیاس فضا

132 2-10-5-1-4 - ازدحام

132 3-10-5-1-4 - فرم فضا (قابلیت نمایانی فضا)

132 4-10-5-1-4 - آلودگی نمادی

132 5-10-5-1-4 - آلودگی دیداری

133 6-10-5-1-4 - نور

133 7-10-5-1-4 - آلودگی محیطی

133 8-10-5-1-4 - آلودگی صوتی

133 9-10-5-1-4 - کنترل نفوذپذیری

133 10-10-5-1-4 - دسترسی به خدمات حمل و نقل عمومی

134 11-10-5-1-4 - کیفیت کلی سکونت در محلات مجاور فضا

134 12-10-5-1-4 - کیفیت فعالیت ها و کاربری زمین

بخش دوم : بررسی کالبدی بافت

2-4 2-4 بررسی کالبدی محدوده مورد نظر 138

140 1-2-4 - مشخصات منطقه

140 1-1-2-4 - محدوده قانونی منطقه

140 2-1-2-4 - مساحت محدوده و مقایسه جمعیت در سالهای 1375 و 1385

141 2-2-4 - بررسی وضعیت کالبدی منطقه مورد مطالعه

- 142-3-2-4 بررسی کاربری ها در محدوده اطراف حرم
- 142-1-3-2-4 کاربری اراضی موجود
- 144-2-3-2-4 مشکلات و معضلات کاربری ها در سطح منطقه
- 144-1-2-3-2-4 عدم سازماندهی در توزیع کاربری ها در سطح منطقه
- 146-2-2-3-2-4 کمبود شدید فضاهای سبز و باز شهری
- 146-3-2-3-2-4 کمبود خدمات عمومی در بافت منطقه
- 147-4-2-3-2-4 عدم اختلاط و ترکیب مناسب کاربری ها
- 148-5-2-3-2-4 کمبود کاربری انتظامی در محدوده مورد نظر
- 148-6-2-3-2-4 وجود قطعات رها شده و بدون کاربری در سطح بافت
- 149-4-2-4 ویژگی های محیطی منطقه مورد نظر
- 149-1-4-2-4 ذهنیت افراد
- 149-2-4-2-4 ازدحام
- 150-1-2-4-2-4 محور خیابان شیرازی
- 151-2-2-4-2-4 محور خیابان طبرسی
- 152-3-2-4-2-4 محور خیابان امام رضا(ع)
- 154-3-4-2-4 آلودگی های محیطی
- 154-1-3-4-2-4 آلودگی نمادی
- 154-2-3-4-2-4 آلودگی دیداری
- 154-3-3-4-2-4 آلودگی نور
- 155-4-4-2-4 آلودگی فیزیکی
- 155-5-4-2-4 میزان نفوذ پذیری بافت

4-2-4-6- کیفیت کلی سکونت در محلات مجاور فضا : 156

4-2-4-7- بی نظمی محیطی 156

4-2-4-8- معابر و مسیر های دسترسی 157

4-2-4-9- فضاهای بدون دفاع شهری 161

بخش سوم : گردشگری در شهر

4-3-4- امنیت گردشگری 164

4-3-4-1- نقش امنیت در توسعه پایدار گردشگری 164

4-3-4-2- گردشگری شهری و آثار آن بر سیمای شهر و فضای شهری 164

4-3-4-1-2- گردشگری و ایجاد و توسعه فضاهای شهری مدرن و جذاب 165

4-3-4-2-2- گردشگری و احیا و بافتهای تاریخی و باز زنده سازی فضاهای کهن شهری 165

4-3-4-3- محور های گردشگری در فضای شهری 165

4-3-4-1-3- بررسی تاثیر گذاری تعریف محور گردشگری در محدوده مورد مطالعه 166

فصل پنجم: بررسی وضعیت گردشگری و امنیت در منطقه ثامن

5-1- بررسی خدمات گردشگری و چگونگی توزیع آن در سطح مناطق شهری 173

5-1-1- نحوه توزیع و پراکندگی هتل های شهر مشهد 173

5-1-2- هتل آپارتمان 176

5-1-3- مهمانپذیرها 176

5-1-4- واحدهای اقامتی غیر مجاز 178

5-2- وضعیت زیر ساختی بویژه خدمات و تأسیسات شهری کلانشهر مشهد 179

5-3- بررسی ویژگی های گردشگران در منطقه مورد مطالعه 179

5-3-1- بعد خانوار 179

- 180 2-3-5- ترکیب جنسی و سنی
- 180 3-3-5- سطح تحصیلات
- 181 4-3-5- گروه‌های شغلی
- 181 5-3-5- میزان در آمد
- 183 6-3-5- هدف از سفر
- 184 7-3-5- میانگین مدت اقامت
- 185 8-3-5- محل اقامت
- 187 4-5- بررسی وضعیت جرم در منطقه ثامن و شهر مشهد
- 199 5-5- سنجش نگرش گردشگران پیرامون امنیت منطقه مورد مطالعه
- 199 1-5-5- امنیت منطقه پیرامونی حرم مطهر را چگونه ارزیابی می کنید؟
- 200 2-5-5- تصور ذهنی قبلی شما نسبت به این منطقه چگونه بوده است؟
- 200 3-5-5- اوضاع سیاسی کشور تا چه میزان بر احساس عدم امنیت شما تاثیر گذار بوده است؟ (امنیت ملی، سیاسی)
- 201 4-5-5- فضاهای کالبدی و ساختمانی تا چه میزان بر احساس عدم امنیت شما تاثیر گذار بوده است؟
- 201 5-5-5- چه میزان شلوغی و تراکم جاذبه‌ها، خدمات و... در محدوده مورد مطالعه بر ناامنی آن تاثیر گذار بوده است؟

فصل ششم : جمع بندی ، آزمون فرضیات و نتیجه گیری پایانی

«فهرست جداول»

- جدول شماره 1-2: ویژگی های معنا و ذات امنیت 45
- جدول شماره 1-3: محدوده قانونی منطقه (سایت اینترنتی شهرداری منطقه ثامن، 1388) 52
- جدول 2-3: اوضاع جوی شهر مشهد 54
- جدول 3-3: درجه حرارت 18 ساله و بارندگی بیست ساله شهر مشهد به تفکیک ماه 55

- جدول شماره 3-4: جمعیت شهر مشهد به تفکیک جنس و تعداد خانوار (1385) 66
- جدول شماره 3-5: جدول نسبت جنسی و بعد خانوار شهر مشهد به تفکیک مناطق (1385) 71
- جدول شماره 3-6: سنجش ویژگی های فرهنگی کلان شهر مشهد در رابطه با گردشگری 81
- جدول شماره 3-7: اولویت کمبود امکانات فرهنگی در منطقه ثامن 88
- جدول شماره 3-8: وضعیت برخورداری مناطق شهر مشهد و موقعیت منطقه ثامن از خدمات و امکانات فرهنگی 89
- جدول 3-9: مساحت شهر مشهد به تفکیک منطقه (1385) 90
- جدول شماره 3-10: مساحت منطقه موزد مطالعه 91
- جدول شماره 3-11: مشخصات معابر شهری مشهد به تفکیک منطقه (همان منبع) 94
- جدول شماره 3-12: نمای ساختمان ها در محدوده مورد مطالعه 96
- جدول شماره 3-13: وضعیت فرسودگی ساختمان ها در محدوده مورد مطالعه 97
- جدول شماره 3-14: وضعیت دوام ساختمان ها در محدوده مورد مطالعه 98
- جدول 3-15: عمده ترین خصوصیات کالبدی منطقه مورد مطالعه 100
- جدول شماره 4-1: مقایسه ویژگی های فضاهای شهر امن و جرم خیز 124
- جدول شماره 4-2: محدوده قانونی منطقه مورد مطالعه 140
- جدول شماره 4-3: مشخصات عمومی منطقه (مساحت و جمعیت) 140
- جدول شماره 4-4: ساختمان های مستقر در محدوده مورد مطالعه 142
- جدول شماره 5-1: وضعیت هتل های شهر مشهد به تفکیک مناطق شهری 173
- جدول شماره 5-2: وضعیت مهمانپذیرهای شهر مشهد به تفکیک مناطق شهری 174
- جدول شماره 5-3: وضعیت هتل آپارتمانهای شهر مشهد به تفکیک مناطق شهری 176
- جدول شماره 5-4: وضعیت مهمانپذیرهای شهر مشهد به تفکیک مناطق شهری 177
- جدول شماره 5-5: تعداد و درصد منازل شخصی شهر مشهد که اقدام به پذیرش مسافر می نمایند (1382) 178

- جدول شماره 5-6: وضعیت خدمات و تأسیسات شهری مشهد 179
- جدول شماره 5-7: وضعیت سنی زائران 180
- جدول شماره 5-8: وضعیت سواد زائران و گردشگران مجموعه شهری (درصد) 180
- جدول شماره 5-9: گروههای عمده شغلی زائران مشهد مقدس 181
- جدول شماره 5-10: میانگین درآمد ماهیانه زائران مشهد 182
- جدول شماره 5-11: ویژگی های زائران به تفکیک سه گروه اقتصادی - اجتماعی 183
- جدول شماره 5-12: هدف از سفر (درصد) 184
- جدول شماره 5-13: بررسی مهمترین اهداف زائران از سفر به مشهد (1385) 184
- جدول شماره 5-14: میانگین مدت اقامت و ماندگاری مسافران بر حسب شبانه روز 184
- جدول شماره 5-15: متوسط مدت اقامت مسافران و زائران 185
- جدول شماره 5-16: مسافران شهر مشهد بر حسب محل اقامت ر سال 1365 و 1379 185
- جدول شماره 5-17: مسافران شهر مشهد بر حسب محل اقامت (1385) 186

«فهرست شکل ها»

- شکل شماره 2-1: ملاک های معمول تشخیص شهر از روستا 11
- شکل شماره 2-2: چارچوب های حاکم بر کلانشهرها 13
- شکل شماره 2-3: تقسیم بندی بافت های تاریخی 15
- شکل شماره 2-4: گونه شناسی آسیب های اجتماعی 17
- شکل شماره 2-5: تقسیم بندی کلی پاتولوژی شهری 19
- شکل شماره 2-6: عوامل کلی و تاثیر گذار در بروز آسیب های اجتماعی در شهرها 19

- شکل شماره 2-7: روند شکل گیری آسیب های اجتماعی در شهر ها 20
- شکل شماره 2-8: مهمترین عوامل تاثیر گذار بر افزایش جرم در شهر 22
- شکل شماره 2-9: مفهوم گردشگری در یک مکان جغرافیایی 24
- شکل شماره 2-10: اشکال عمده گردشگری 26
- شکل شماره 2-11: اثرات مطلوب گردشگری 28
- شکل شماره 3-12: تاثیرات منفی گردشگری بر جامعه میزبان 29
- شکل شماره 2-13: گونه شناسی گردشگری شهری 31
- شکل شماره 2-14: فرایند مدیریت موثر در گردشگری 32
- شکل شماره 2-15: سه مولفه اصلی در مدیریت توریسم 33
- شکل شماره 2-16: چارچوب مدیریت گردشگری شهری 33
- شکل شماره 2-17: تقسیم بندی انواع مختلف امنیت 35
- شکل شماره 2-18: عوامل اصلی و تاثیر گذار بر امنیت شهری 37
- شکل شماره 2-19: چگونگی ارتباط امنیت شهری با سایر امنیت ها 37
- شکل شماره 2-20: امنیت عامل استمرار گردشگری 38
- شکل شماره 2-21: عوامل شکل دهنده محیط گردشگری 39
- شکل شماره 2-22: چگونگی شکل گیری امنیت گردشگری 40
- شکل شماره 2-23: عوامل پیچیدگی و ابهام مفهوم امنیت 43
- شکل شماره 2-24: ویژگی های کلی امنیت 44
- شکل شماره 2-25: مهمترین آثار و نقش های اساسی انسان بر روی زمین 46
- شکل شماره 2-26: مهمترین عوامل موثر در شکل گیری و تکامل گردشگری 47
- شکل شماره 4-1: علقه امنیت 106

شکل شماره 2-4: روابط میان عوامل موثر در پیدایش آنومی در جامعه 109

شکل شماره 3-4: تجزیه رفتار آنومیک و جرم 109

شکل شماره 4-4: نقش و روابط عوامل موثر در پیدایش آنومی در شهر 110

شکل 5-4: مدل نظری عوامل مرتبط با ترس از جرم 115

شکل شماره 6-4: رابطه بین مکان و نوع آلودگی فضایی 121

شکل شماره 7-4: محدوده منطقه مورد مطالعه 140

شکل شماره 1-5: میزان امنیت منطقه ثامن از دید گردشگران 199

شکل شماره 2-5: تصور ذهنی و قبل از مراجعه گردشگران به منطقه ثامن 200

شکل شماره 3-5: میزان تاثیر اوضاع سیاسی کشور بر امنیت گردشگران 200

شکل شماره 4-5: میزان تاثیر طرز طراحی و چیدمان فضاهای منطقه ثامن بر امنیت گردشگران 201

شکل شماره 5-5: میزان تاثیر شلوغی و تراکم منطقه ثامن بر امنیت گردشگران 201

«فهرست تصاویر»

تصویر شماره 1-3: موقعیت منطقه مورد مطالعه 53

تصویر شماره 2-3: نمائی از بافت قدیمی منطقه مورد مطالعه 56

تصویر شماره 3-3: نمائی از منازل قدیمی منطقه 57

تصویر شماره 4-3: نمائی قدیمی از حرم مطهر 57

تصویر شماره 5-3: روند رشد تدریجی شهر مشهد از هسته مرکزی و منطقه ثامن 58

تصویر شماره 6-3: نمائی از هسته اولیه شهر مشهد (یکی از محلات اصلی منطقه ثامن را شکل می دهد) 58

تصویر شماره 7-3: قدیمی ترین محلات شهر مشهد 61

تصویر شماره 8-3: نمونه ای از خرده فروشی های منطقه 65